

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

401. Het spook op de spoorbaan. — 402. Avonturen met een Hoed. — 403. Een Woelig Leven. — 404. De Geheimzinnige Kruisvaarder. — 405. De avonturen van een Hovenier. — 406. Een bange Vlucht. — 407. De nieuwe Kasteelheer. — 408. De jonge Landlooper. — 409. De twee Kameraden. — 410. De Spion. — 411. De Dochter van den Visscher. — 412. De Dochter van den Bezembinder. — 413. Een Huichelaar. — 414. De erkentelijke Indianenhoofdman. — 415. Onvergetelijke Avonturen. — 416. Een vreemde Nacht. — 417. De hoeve bij de duinen. — 418. Leo op de Kostschool. — 419. De moedige Padvinder. — 420. De Dragonder van het Uilenhof. — 421. De strijd tegen de slavernij. — 422. De jonge Alpengids. — 423. Het onverwachte Erfdeel. — 424. De verijdelde Diefstal. — 425. Het eenzame Eiland. — 426. In den Sneeuwstorm. — 427. Sinterklaas in den Woonwagen. — 428. Het vuur in den nacht. — 429. Het Kerstfeest der Schipbreukelingen. — 430. Voor de recht. — 431. Het spook van Sylt. — 432. De dappere Kasteelknaap. — 433. In Duizend Vreezen. — 434. De Toovenares van Diksmuide. — 435. Acht maanden op een onbewoond eiland. — 436. Ontmaskerd. — 437. Een gestoorde Nacht. — 438. De stem aan de deur. — 439. Het geheimzinnig bedrijf. — 440. De smokkelaars van Blankenberghe. — 441. Een drama aan de grens. — 442. Een Godsoordeel. — 443. De verrader. — 444. Ligeuners op 't dorp. — 445. Een Rakker. — 446. De dochter van den Indianenhoofdman. — 447. De Smokkelbende. — 448. Het verlaten schip. — 449. De Werklouze. — 450. De avonturen in de Hooglanden. — 451. De gestoorde Zesdagenkoers. — 452. Uit een gezin. — 453. Een Smokkelavontuur. — 454. De Weezen van de Beukenharst. — 455. Kars, de Herdershond. — 456. Een angstige Tocht. — 457. De verkleede Krijgsman. — 458. De Heldin van Maastricht. — 459. Een spion verrast. — 460. De Wraak van den Eskimo. — 461. De Schoonmeester van Sylt. — 462. Gevangen in het Ijs. — 463. Het Spook van de Steengroeve. — 464. De Groote Ronde. — 465. Erik, de Cow-Boy. — 466. De Roover uit Eikenloo. — 467. Het Geheim van den Torenkelder. — 468. Lina, de Smokkelaarster. — 469. Twee maal gered. — 470. De zoon van Keizer Karel. — 471. De Zwarte Vrouw uit den Polder. — 472. Djees, de Schoolier. — 473. De Cow-Boy en zijn Zuster. — 474. De Wilde Ridder en het Kind. — 475. Avonturen in de Grot. — 476. De Luchtvlieger.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraagt ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

Prijs: 60 centiemen.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren.

Een Wonderbare Terugkeer

Een Wonderbare Terugkeer

I.

Ruim zes honderd jaar geleden beleefden de inwoners van de oude stad Keulen angstige en droevige maanden. Geen wonder, de zwarte pest woedde er... Die verschrikkelijke ziekte der middeleeuwen sleurde duizenden menschen naar het graf. Veel huizen waren op de voordeur geteekend met een zwart kruis, als een bewijs, dat daar binnen een of meer slachtoffers lagen.

's Avonds en 's nachts werden de dooden begraven, meest door paters, die de besmetting niet vreesden... Men kon niet voor allen een kist maken, zelfs niet ieder een eigen graf gunnen. Veel lijken werden in een groote groeve gelegd, met aarde bedekt, waarop men dan een houten kruis plantte.

Veel rijkere inwoners waren de stad ontvlucht. De meeste zieken trof men aan in de

nauwe stegen, waar de armen opgehoopt zaten in ellendige krotten, die den naam van huis niet verdienden.

Niet alle voorname Keulenaren echter hadden de stad verlaten. Sommigen bleven en deelden aalmoezen uit. Ook lieten ze op vele punten groote vuren branden, meenend, dat de rook de besmetting weerde.

De stadsregeering nam ook allerlei maatregelen, maar veel kon men tegen de gruwelijke kwaal niet doen.

Ja, het was een zeer bange tijd.

Tot de rijke inwoners, die in de stad gebleven waren, behoorde de raadsheer Mengis Aducht. Hij woonde in een prachtig huis op de Nieuwmarkt, niet ver van de Apostelenkerk... Zijn vrouw, de edelmoedige Richmodis, die jonger was dan hij, wilde de ongelukkigen niet in den steek laten... Ze bezocht zieke vrouwen en kinderen, al smeekte haar man toch voorzichtiger te zijn.

— Als God mij sparen wil, zal Hij het doen, zei Richmodis. Maar ik moet mijn Christenplicht vervullen.

Ze tartte het gevaar. En men zag haar naar de ellendige straten gaan, naar de krotten, in de

nauwe, bedompte kamers. Zij gaf een prachtig voorbeeld van naastenliefde... en voor de zieken leek ze een Engel.

— Mevrouw zal de besmetting hier in huis brengen, bromde op zekeren morgen Koert, de knecht, tot Lotje, de meid. Ze is weer vertrokken met een gevulde korf... Gelukkig vraagt ze me niet, om mee te gaan, want ik zou vlakaf weigeren. Ik bedank er voor, om het gevaar op te zoeken... Ik zou gaarne nog lang leven...

— Ik bewonder mevrouw, sprak Lotje. Wanneer alle rijke menschen weg loopen, wat moet er dan van de armen geworden? Er is zoo veel ellende... Vaders sterven en vrouwen en kinderen blijven in armoede achter. Is het niet schoon, dat wij hier elken dag groote ketels soep maken, en de armen er om mogen komen?

— Ja, ja, maar ik wilde liever, dat we allen naar het kasteel ginder in de bergen trokken. Daar is de lucht zuiver, hernam Koert. Er heerscht geen pest...

— Gij kunt alleen gaan... Mevrouw heeft gezegd, dat wij niet in de stad moeten blijven...

— En mijn post opgeven? Waar zal ik zulk een hoog loon verdienen als hier? Zulke plaatsen zijn er niet veel.

— Dus gij blijft om het geld?

— Ja...

— Ik wil mevrouw en mijnheer helpen, be-

weerde Lotje. En wien God bewaart, is wel bewaard... Ik stel mijn vertrouwen op Hem.

Lotje wist, dat Koert zeer geldzuchtig was. Verliet hij zijn goeden dienst, dan moest hij wellicht ergens op het land gaan werken voor een korst zwart brood en een armzalig loontje. En hij maakte zich niet gaarne moe.

— — — — —

Op een avond kwam vrouw Richmodis vermoeid van haar bezoeken thuis. Mijnheer Aducht zag dadelijk, dat ze erg bleek was.

— Ge zijt niet wel, zei hij, onmiddellijk ongerust.

— Misschien heb ik vandaag te veel gedaan.

— Morgen blijft ge thuis...

— Och, na de nachtrust zal ik wel beter zijn...

— Ge moogt uw krachten niet overschatten, lieve...

— Er is zoo veel te doen... O, wat een ellende in onze arme stad! En hoe lang nog! De ziekte vermindert niet.

Lotje kwam de tafel dekken... Maar mevrouw had geen eetlust... Ze dronk alleen een beker wijn... Ze verlangde naar haar bed en legde zich vroeg ter ruste.

Mijnheer was angstig. Hij bleef beneden zit-

ten. O, Richmodis moest ook eens door de pest besmet zijn! Wat zou hij nog om het leven geven, als hij haar moest verliezen! Hij huiverde bij die gedachte.

De raadsheer hoorde dreunende stappen... Hij hief het zware gordijn voor het raam op, en keek naar buiten. Hij zag zwarte gestalten, die berries droegen. Twee mannen lichtten bij met rossige fakkels...

Mijnheer Aducht liet het gordijn vallen.

— Begrafenissen! zei hij zuchtend. Het houdt maar niet op...

Men droeg de dooden naar het naburige kerkhof bij de Apostelenkerk.

O, men moest ook Richmodis daar eens heen brengen... De raadsheer mocht er niet aan denken.

— God, spaar haar! bad de ongeruste echtgenoot.

Nog een tijdje bleef hij zitten. Dan klopte Lotje aan.

— O, mijnheer, kom eens naar mevrouw zien, sprak ze verschrikt.

— Wat is er? riep Aducht angstig uit.

— Mevrouw spreekt zoo raar... En 't is of ze me niet meer kent...

— Zend Koert om den heelmeeester! Hij moet dadelijk komen.

De raadsheer snelde naar boven.

— Richmodis, wat is er? vroeg hij op teederen toon.

Maar zijn vrouw kende hem niet. Ze ijldes over zieken... en armen. Aducht was radeloos.

— 't Is de zwarte pest! zei hij bij zich zelf. O, waarom liet ik haar naar die stegen gaan! Zoo moest ze de ziekte opdoen! Nu is ze misschien verloren!

Een kwartier later kwam de beste heelmeeester der stad. Hij knikte naar den raadsheer en boog zich over de kranke. Een poosje keek hij aandachtig toe. Dan schudde hij ernstig het hoofd.

— Is het de zwarte pest? vroeg Aducht fluis-terend.

— Helaas, ja... Al de teekenen zijn er... Maar misschien is de ziekte niet van kwaden aard...

— O, red haar!

— Ik zal mijn best doen...

En de heelmeeester schreef een behandeling voor.

De raadsheer en Lotje waakten bij mevrouw. De trouwe dienstbode vreesde geen besmetting.

Koert zat bang in de keuken; hij durfde zelfs niet naar zijn kamer boven gaan, want dan moest hij voorbij het ziekenvertrek... Hij dacht er over de woning te ontvluchten... Maar als hij bleef, zou mijnheer hem zeker mild beloonen... En de geldzucht won het op zijn angst.

's Morgens keerde de heelmeeester terug. En nu zei hij beslist, dat de zwarte pest mevrouw getroffen had.

Even later stond er op de voordeur der voorname woning een zwart kruis. En in de stad liep het nieuws rond, dat de goede vrouwe Richmodis zwaar ziek lag.

Al stierven er steeds veel inwoners, toch ontroerden talrijke mannen en vrouwen van dit bericht. Vrouwe Richmodis was immers als een Engel van liefdadigheid geweest!

De zieke kwam niet bij kennis. En toch gaf de heelmeeester nog hoop. Wel kreeg mevrouw hier en daar eenige gezwollen, maar haar gelaat bleef blank en sloeg niet zwart uit als bij de andere zieken.

De raadsheer bad voor haar herstel. Lotje verpleegde haar meesteres vol liefde en trouw...

In den namiddag kwam ze naar de keuken om frisch water.

— Blijf een heel eind van me weg! riep Koert uit.

— Lafaard! Geld wilt ge hier wel verdienen, maar eenige moeite doen voor onze zieke meesteres, is u te veel... Ge moest u schamen.

— Ik heb zin om nog lang te leven!

— Haal een emmer water in den bornput!
— Doe dat liever zelf!
— Ik zal het mijnheer zeggen, dat ge niets uitvoert...

— Toe, zwijg maar... ik ga immers al...

Koert vulde den emmer, doch zette hem voor-
aan in de keuken neer, zoo ver mogelijk van de
dienstbode.

Hij zocht werk in den tuin, om meest buiten
te zijn... Maar hij moest binnen vuren onder-
houden van zekere sterk riekende stoffen, door
den heelmeeester voorgeschreven.

Een priester kwam de zieke bezoeken. Tegen
den avond kwam Lotje weenend beneden.

— Mevrouw is gestorven, zei ze.

— Wat!

Koert schrok nu ook.

— Zoo opeens...

— De dokter begrijpt het niet... De ziekte
was niet kwaadaardig... Mevrouw's gezicht is
zoo blank als sneeuw... Er is geen enkele zwarte
vlek op... Maar toch is het hart stil gevallen...
O, hoe vreeselijk! Ik kan het niet gelooven...
Mijnheer schreit als een kind.

Er kwamen geen vrienden en vriendinnen...
Ieder schuwde het huis met het zwart kruis...

Mijnheer Aducht waakte den ganschen nacht
bij de doode. Lotje had het bed bestrooid met

bloemen uit den hof. Dan nam ze wat rust; de
trouwe dienstbode was oververmoeid.

De raadsheer vroeg niet om eten of drinken.

Koert moest 's morgens naar den timmerman
om een kostbare kist te bestellen. De begrafenis
zou reeds 's avonds plaats hebben. Dit was nu
de wet voor arm en rijk. En men mocht de doo-
den niet in de kerk brengen, waar dagelijks zoo-
veel menschen kwamen bidden.

Koert ging niet meer naar de doode zien; hij
was te bang voor besmetting.

Lotje vertelde hem, hoe ze mevrouw had
moeten kleeden in haar wit gewaad, dat ze twee
jaren geleden bij haar huwelijk droeg.

— En mijnheer heeft een gouden ketting om
haar hals gehangen en al de ringen aan haar vin-
gers gelaten. Op haar kleed is een juweel gespeld.
Zoo wil mijnheer onze vrouwe met alle eer laten
begraven. O, zij ligt zoo schoon, juist alsof ze
slaapt... Ik kan maar niet gelooven, dat me-
vrouw gestorven is...

— Al die dure juweelen mee in het graf... dat
is toch gekheid, sprak Koert. Mijnheer zal er la-
ter spijt van hebben.

— Hij is niet zoo geldzuchtig als gij. Ik zeg
u nog eens, dat hij onze vrouwe met alle eer laat
begraven...

II.

De knecht dacht aan die schatten... Toen het donker werd, zei hij tot Lotje, dat hij eenige boodschappen moest doen.

Haastig ging hij door de veege stad naar een huisje bij de wallen. Hij trad er binnen.

Een man, met ongunstig gelaat, zat juist te eten.

— Wel, Koert, gij hier! zei hij. Is er iets te versjacheren?

— Michiel, ik heb groot nieuws voor u.

Koert kon nu en dan wel eens wat kostbaars weg nemen in het huis, waar hij diende. Hij was eigenlijk een dief... Michiel, een echte schobbejak, die al menigmaal gevangen had gezeten onder den toren, kocht dan den buit op.

— Groot nieuws? Wel, wat is er? vroeg de schelm.

— Onze mevrouw is dood...

— Wat kan mij dat schelen! Van den dood wordt men tegenwoordig niet bang meer... Bah, wie geteekend is, om te sterven, die sterft. Zoo redeneer ik! En ik loop overal.

— Luister nu eens! Vanavond wordt mevrouw begraven, met veel juweelen.

Belangstellend hief Michiel het hoofd op.

— Dat is wat anders, zei hij.

De ellendige Koert sprak over den gouden halsketting, de ringen, het kleinood.

— Ik zal Albrecht vragen vannacht met mij mee te gaan, zei Michiel. We openen het graf en de kist en stelen al die schatten...

— Maar ik moet mijn deel hebben van de opbrengst, hernam de laffe knecht.

— Natuurlijk!

Ze werden na wat dingen eens over den prijs. Michiel wilde zijn medeplichtige Albrecht, een boef als hij, waarschuwen en samen zouden ze straks de begrafenis bespieden, om te weten waar het graf was.

Voldaan keerde de ellendige knecht naar huis terug... En daar huichelde hij tegenover Lotje en zijn meester droefheid...

III.

Eenige uren later klopten monniken aan. Ze kwamen om de doode... Even nog wachtte men op den priester van de Apostelenkerk. De eerwaardige grijsaard trad binnen. De monniken hadden de kist reeds in de voorhal op de baar geplaatst.

Heer von Aducht stond er bij. Bleek stak zijn gelaat op zijn zwarten mantel af.

De priester bad. Hij was diep ontroerd... Hij

ook wist, hoe liefdadig de goede vrouwe Richmodis geweest was.

Lotje en Koert hielden zich wat achteraf. Het dienstmeisje snikte. Haar droefheid was zoo echt gemeend. De knecht veegde wel aan zijn oogen, maar hij dacht aan de twee mede-schurken, die nu in de buurt zouden zijn.

De verachtelijke huichelaar opende dan de voordeur... De doode werd uit haar woning gedragen... Geen familieleden, geen vrienden, om haar de laatste eer te bewijzen...

Maar buiten stonden toch talrijke armen. Velen van hen schreiden. Mannen en vrouwen uit sloppen en stegen volgden de lijksbaar...

De raadsheer schreed wankelend voorwaarts. Door den stillen avond klonk het gezang van den priester.

Koert gluurde naar het volk. Hij herkende Michiel en Albrecht. De beide schelmen waren op hun post.

In de Apostelenkerk klepte een klokje... Het kloeg droevig door den stillen avond. Rond het bedehuis strekte zich het kerkhof uit met de vele versche graven en nieuwe kruisen.

De stoet bleef staan. En toen zag de raadsheer de groeve... Hij knielde neer en schreide.

— O, Richmodis toch! kreunde hij.

De priester sprak de laatste gebeden. Toen lieten de monniken de kist zinken.

't Was afgeloopen. Diep gebogen onder zijn smart keerde Aducht terug. De menschen verlieten het kerkhof. De grafmaker hief reeds zijn spade op, om het graf te vullen. Hij zag niet, dat twee mannen zich in een gracht verdoken, waar ze te voren hun werktuigen hadden verborgen.

De raadsheer dacht niet aan slapen. Hij zette zich neer in een kamer en weende. O, zijn huis was nu zoo leeg, zoo verlaten!

— Mijnheer blijft nog op, zei Lotje in de keuken tot Koert.

— O, ga gij maar naar uw bed. Ik zal wel waken, sprak de knecht.

— Goed... Ik ben oververmoeid... ik kan bijna niet meer op mijn beenen staan... O, wat is dat? vervolgde het meisje verschrikt.

— De paarden die hinniken in den stal...

— Hebt ge vergeten ze eten te geven?

— Wel neen!

— Zouden de arme dieren het ook voelen, dat ze nooit meer onze vrouwe zullen dragen?

— Spreek toch niet zulk een onzin!

— Dieren hebben verstand...

— Ga naar bed!

— 't Is zulk een akelige nacht... Wie weet, hoe velen er weer liggen te sterven?

Lotje verliet de keuken. Ze had werkelijk behoefte aan rust.

Koert was nu het liefst alleen. Het leek hem, of Lotje op zijn gezicht had kunnen lezen, wat er in zijn hart omging. Eigenlijk huiverde hij thans van zijn boosheid. Een graf schenden... het was toch gruwelijk... De begeerte naar geld had hem naar Michiel gedreven...

— Maar 't is toch ook te zot, om al die schatten in den grond te delven, mompelde Koert.

Weer hinnikten de paarden.

— Stomme beesten, zwijgt toch stil! bromde de knecht.

Hij ging naar den stal met een emmer water; misschien leden de dieren dorst. Twee paarden stonden hier... en ze wendden den kop om, toen Koert binnen trad. Ze weigerden echter te drinken...

— Voeder hebben ze ook genoeg! mompelde de knecht.

Een schreeuw daar buiten joeg hem plots hevigen schrik aan. Hij snelde weg en in zijn angst liet hij de deur open staan.

— 't Is een nachtuil geweest, dacht Koert toen hij weer in de keuken zat. O, ik wilde, dat het ochtend was. Zulk een akelige nacht! Waarom gaat mijnheer niet naar bed!

Michiel en Albrecht zouden nu op het kerkhof zijn... Koert rilde weer.

— Ik had niets mogen zeggen, sprak hij bij zich zelf. 't Is te laat... Bah! morgen denk ik heel anders! En na een paar dagen heeft Michiel alles verkocht te Bonn of te Aken, en dan krijg ik mijn deel. Ik wil een rijk man worden. Waarom bezit Aducht zoo veel... en ik niets!

Nog eens die scherpe kreet in den hof.

— Vervloekte uil, wat moet gij me nu komen plagen! gromde de knecht.

Hij was thans eigenlijk meester in huis en sloop naar den kelder om een kan wijn. Hij meende zich moed in te kunnen drinken... Hij voelde zich nog angstiger onder het somber onderaardsche gewelf... Haastig keerde hij terug en gulzig dronk hij. Hoe kwam hij thans zoo dorstig. Het leek wel of er in zijn lichaam een vuur brandde.

Zoo verliep een uur. En boven bleef de raadsheer op, vervuld van zijn droevige gepeinzen.

IV.

Koert schrok op. Hij luisterde ingespannen. Werd er aan de voordeur geklopt? Zoo in den nacht? Wie kon er nu in het geschuwde huis komen? Nog stond op de deur het groot, zwart

kruis, om de voorbijgangers te waarschuwen, dat de zwarte pest deze woning bezocht had...

Maar ja, er werd weer geklopt...

Koert begon nog eens te beven... Hadden gerechtsdienaren Michiel en Albrecht bij hun gruwelijk werk gesnapt? En zouden de twee schurken den knecht van den raadsheer verklapt hebben? Kwamen de schoutsknechten hem halen?

Even dacht Koert er over door den hof weg te vluchten. Reeds stond hij aan de achterdeur... Weer kreesch de nachtuil. En de knecht trok zich ontsteld in de keuken terug.

— O, wat moet ik doen? kermde hij.

Dan besloot hij door het kijkvenstertje te zien, wie er klopte... Als het waarlijk gerechtsdienaren waren, kon hij nog ontsnappen... Dan liet hij zich niet door een uil tegen houden.

Stil sloop hij door de gang en de voorhal... Mijnheer hoorde blijkbaar niets...

De knecht opende een luikje in de deur... Dan slaakte hij een gil.

Voor de woning stond een witte vrouw... Koert zag dat ze hem aankeek.

— Ik ben Richmodis, sprak ze. Laat me toch binnen!

Haar stem! En het was Koert, of zijn hart niet meer klopte. Droomde hij nu? Maar neen, weer sprak de vrouwe:

— Koert, doe open... Ik ben niet gestorven...

ik leef... Roep mijnheer... Zeg hem, dat zijn Richmodis hier is...

De knecht vluchtte terug... Een mirakel! O, wat werd hij eensklaps kleinmoedig! En als zonder het zelf te willen, snelde hij de trap op. Zonder kloppen stormde hij de kamer van zijn meester binnen.

— Heer, mevrouw staat voor de deur, en vraagt om binnen gelaten te worden, stamelde Koert.

De raadsheer hief het hoofd op, en met zijn droevige oogen blikte hij zijn bediende aan, die doodsbleek zag.

— Mijn geliefde Richmodis is gestorven en keert nooit meer hier terug, zei Aducht met matte stem.

— Waarlijk, mijnheer, zij staat voor de deur. Ze heeft tot mij gesproken, en gezegd, dat ze leeft, en ik u moest roepen...

— Vertel toch niet zulke dwaze dingen! hernam Aducht, bijna nijdig. Richmodis is gestorven en ze keert hier nooit meer terug...

— Hoor, de vrouwe klopt!

— Eer zou ik gelooven, dat onze paarden de trap zouden oprennen, om door het torenvenster op straat te kijken.

Eensklaps klonk er hoevengedreun... Aducht sprong van zijn stoel op en keek om de deur...

De twee paarden beklommen de trap en dron-

gen in de torenkamer, duwden het venster open en speurden, blij hinnikend, naar buiten...

Koert leunde als verstomd tegen den muur. O, wat al wonderen gebeurden er hier!

Lotje was van het lawaai wakker geworden en verscheen nu ook.

— Wat is er toch? vroeg ze.

— Mijn goede Richmodis staat voor de deur. Zij keert bij ons terug! riep Aducht uit.

— Maar, mijnheer...

Lotje vreesde, dat hij in zijn hoofd geraakt was...

— Ja, ja... 't is zoo... Kom mee! juichte de raadsheer.

De paarden liepen reeds terug de trap af, naar den stal...

— De twee schimmels zijn in huis! kreet Lotje, meer en meer verbaasd. Koert, wat scheelt er u toch! Hebt gij ook het verstand verloren? vervolgde ze.

De knecht scheen als uit een verdooving te ontwaken.

— Mevrouw staat voor de deur! stamelde hij.

Intusschen was Aducht naar beneden geloo- pen. Met bevende handen schoof hij de grendels weg... Een witte gestalte strekte de armen uit.

— Richmodis! jubelde de echtgenoot.

— Ja, ik ben het. Ik leef... O, er is veel met mij gebeurd? sprak zijn vrouw.

— God schenkt mij u terug! Is het dan toch waar! Maar ik droom...

— Neen, ge droomt niet... Ik ben niet gestor- ven... Geen geest, doch uw vrouw is hier weer...

Overgelukkig omarmden ze elkaar. En dan leidde Aducht zijn vrouw in de kamer.

Lotje kwam bevend toegesneld. Eerst stond ze op eenigen afstand stil... en strak keek ze naar haar meesteres; dan zonk ze op de knieën... en barstte in tranen uit.

— Lotje, sta op, sprak Richmodis; ik ben im- mers een gewoon mensch... O, laat ik nu vertel- len wat er gebeurd is!

Koert durfde niet in de kamer te komen... Hij luisterde aan de deur.

Richmodis verhaalde, hoe het haar daar bui- ten was of ze uit een slaap wakker werd... Ze voelde de kille lucht... Ze zag eensklaps twee mannen weg loopen... Zij richtte zich op... Vreemd blikte ze om zich heen... 't Duurde een tijdje, eer ze alles begreep. Ze herkende het kerk- hof. Men had haar begraven, maar weer boven gehaald en de kist open gemaakt... Toen voelde ze nieuwe kracht... Ze stond op en wandelde heen... Zoo was ze naar het huis op de Nieuw- markt gegaan... en had ze aan de deur geklopt.

— O, God schenkt u terug aan mij! snikte de raadsheer. Ik begrijp het. Booze mannen wilden uw juweelen rooven. God heeft uit het slecht

goed doen voorkomen... Wij meenden, dat ge aan de pest bezweken waart... We moesten u denzelfden dag laten begraven... Ge zijt schijndood geweest... God zij geloofd, die u tot het volle leven heeft terug gevoerd...

Aducht merkte, dat haar kleet gescheurd was, daar, waar hij het kostbaar juweel bevestigd had. Ja, grafschenders hadden het geroofd. Ze waren natuurlijk verschrikt op de vlucht geslagen, toen ze zagen dat de vrouwe oprees...

— Nu moet ge rusten, zei de raadsheer. Lotje, vervolgde hij, zend Koert om den dokter.

Aducht bracht zijn echtgenoot naar de slaapkamer. Soms twijfelde hij nog aan zijn groot geluk, maar Richmodis glimlachte zoo liefdevol naar hem, en ze sprak zoete woorden.

Lotje verscheen en zei:

— Heer, ik kan Koert nergens vinden...

— Waar zou hij dan zijn?

— Ik denk, dat hij uit vrees gevlucht is...

— O, ga zelf om den dokter... Wilt ge?

— Zeker, heer!

— Breng eerst een beker wijn voor de vrouwe... Dat zal haar sterken...

— — — — —

Dat de begraven vrouwe zelve de misdaad aan het licht zou brengen, neen daarop had Koert

niet gerekend. En toen hij achter de deur stond en haar verhaal hoorde, kon hij het in huis niet meer uithouden. Angstig vluchtte hij door den hof weg. Het scheen, of de nachtuil hem verachtelijk naschreeuwde.

Koert liep door de stille straten naar het huisje bij den wal. Het duurde wat, eer men zijn geklop beantwoordde en hem binnen liet. De knecht zag dan twee doodsbleeke gezichten.

Michiel blufte altijd, dat hij niemand vreesde, doch in dezen nacht was hij grijs geworden... Zijn makker zat ook nog te beven...

— Zijn we ontdekt? vroeg Michiel aan Koert.

— Neen... maar vrouwe Richmodis is in haar huis teruggekeerd... en ze vertelde, dat ze twee mannen had gezien...

— Ze kent ons niet?

— Neen...

— Ze was niet dood... Toen wij de kist openden en ik het juweel van haar kleet wagnam, rees zij recht... O, ik dacht, dat ik zelf dood viel van schrik...

— En ik ook, voegde Albrecht er bij.

— We hebben onze werktuigen achter gelaten... en ik verloor het juweel... 'k Weet niet, hoe we hier geraakt zijn... Maar de vrouwe kent ons niet en ze kan ons dus niet verklappen, zei Michiel.

— Ik durf toch niet meer in het huis te blijven... Er gebeuren zulke zonderlinge dingen...

Koert sprak over de hinnikende paarden, die daarna het huis binnen renden, over de nachtuil, en den terugkeer van mevrouw.

— En misschien zullen haar onze namen geopenbaard worden, vervolgde hij. Dan worden we verklapt, aangehouden en aan de galg gehangen... Zoodra de poort geopend is, verlaat ik de stad...

— Wij doen het dan ook, sprak Michiel, en Albrecht knikte toestemmend.

— Ik heb in het huis op de Nieuwmarkt al mijn geld en kleeren achtergelaten. O, moest ik daarvoor zoo sparen! kloeg Koert.

— Ga er om! ried Michiel.

— Ik durf niet... Neen, ik kom die woning niet meer binnen...

— Eigenlijk is het stom, dat ge vlucht! Nu zal men u zeker verdenken, sprak Albrecht.

— 't Kan me niet schelen... maar ik wil de vrouwe niet meer zien... O, ik ben er ziek van!

Zoo begon reeds de straf voor de schurken...

De dokter meende dat Lotje waanzinnig was, toen ze hem vertelde, dat haar mevrouw nog leefde, maar het meisje kon hem overtuigen, dat ze met haar volle verstand sprak.

Dadelijk ging de heelmeeester mee, al vreesde hij, dat de raadsheer hem zou verwijten, dat hij een levende had laten begraven.

Heer Aducht was echter veel te gelukkig, om boos te zijn. Ontroerd knikte hij den dokter toe.

— God heeft mij mijn goede echtgenoote terug gegeven, sprak hij.

— Vrouw Richmodis! riep de heelmeeester uit, en zij glimlachte tegen hem.

— O, ik voel me beter, sprak ze.

— Hoe konden we ons zoo schromelijk vergissen! zei de geneesheer. Uw hart klopte niet meer... uw gelaat had het aanschiyn van den dood... Ik zag geen enkel teeken van leven meer. Het is waar, dat de ziekte niet kwaadaardig bleek... Er waren wel eenige builen, maar geen vlekken...

Weer deed Richmodis haar wonderlijk verhaal.

— Ja, God heeft uit het slechte van menschen het goede bewerkt, zei de heelmeeester. Het is als in de geschiedenis van Jozef. De broeders

verkochten hem uit haat en nijd aan kooplieden, en zoo kwam Jozef in Egypte, waar hij een volk voor hongersnood kon bewaren. Het gaat soms wonderlijk toe... Toch is het mijn plicht de misdaad bij de overheid aan te geven...

— Ik vergeef de schuldigen wat ze deden, sprak de edelmoedige vrouwe.

— Ik moet mijn taak vervullen. Die mannen zijn gevaarlijke misdadigers, hernam de dokter. Het zal niet gemakkelijk zijn ze te vinden. Hoe wisten ze dat er juweelen waren? Ze konden het misschien wel veronderstellen...

— Ik denk, dat Koert het hun verteld heeft, sprak Lotje nu. Ik had het hem gezegd, welk een eer onze heer de vrouwe bewees. Hij zei toen dat het dom was al die schatten zoo verloren te laten gaan... Koert is zeer geldzuchtig... En waarom heeft hij nu het huis verlaten?

— Misschien uit schrik voor mijn terugkeer, meende mevrouw. Hij kan daardoor zeer ontsteld zijn... en morgen weer komen. Ge moogt hem niet lichtvaardig beschuldigen. Hij heeft ons altijd trouw gediend...

Maar Lotje oordeelde niet zoo mild. En nu had ook de dokter zware vermoedens tegen den bediende.

Hij schreef Richmodis rust voor.

— 't Beste ware, dat gij met uw vrouw naar het kasteel in de bergen vertrekt, zei hij tot den

raadsheer. Daar is de lucht zuiver... Richmodis zal er geheel herstellen...

— En mijn zieken? vroeg mevrouw.

— O, in een heelen tijd zult ge de kracht niet hebben, ze te bezoeken. Ge moet ook aan u zelve en aan uw echtgenoot denken. Ge hebt waarlijk genoeg gedaan. Het gebeurde is toch een ernstige waarschuwing geweest.

— Vast en zeker, sprak de raadsheer. En overmorgen reizen we af.

De dokter vertrok, maar liet nog den schout wekken en deelde dezen alles mee. De misdadigers moesten opgespoord worden. Wie weet hoeveel schurkenstreken ze reeds bedreven hadden, en nog zouden uithalen...

Vrouw Richmodis viel in een diepen slaap... En over haar zoet gelaat lag een uitdrukking van vrede.

VI.

De drie schurken hadden besloten de stad te verlaten. Ze zouden het niet gezamenlijk doen, maar op een afgesproken plaats aan den Rijn elkaar ontmoeten.

Michiel maakte reeds nieuwe plannen. Ze konden op het platteland reizigers berooven en op hoeven stelen. Om te werken, waren ze te lui.

En ook konden ze daarmee niet genoeg verdienen.

Koert dacht met verdriet aan het geld, dat hij gewonnen en eveneens op oneerlijke wijze verkregen had. Het zat verborgen in een holte van den muur op zijn kamertje. Maar hij durfde het niet te halen. Hij schuwde nu de woning op de Nieuwmarkt. Wel verweet hij zich zelf, dat hij het niet meegenomen had...

Hij was thans de eerste, die door de poort wilde gaan, om dan met de veerboot de rivier over te steken. Het was nog heel vroeg.

Met onverschillig gelaat kwam hij bij de wacht.

— Dat is hij, zei een overste en op zijn wenk grepen krijgslieden hem vast.

Koert schrok geweldig en dadelijk voelde hij dat hij een verloren man was.

— Wat is er toch? stamelde hij.

— Gij zijt Koert, die bij raadsheer Aducht dient? sprak de overste.

— Jawel, en ik moet voor mijn meester naar zijn kasteel in de bergen... Waarom behandelt ge mij als een vijand?

— Op bevel van den schout...

— De raadsheer zal zeer boos zijn. O, wacht u voor de gevolgen, hernam Koert, die meende zich te kunnen redden door een brutalen toon aan te slaan.

Maar hij werd in het wachthuis gesleurd en daar was de schout reeds aanwezig.

— Luister, sprak deze, we zullen korte wetten maken. Zeg mij de waarheid of ge ligt binnen een kwartier op de pijnbank. Gij weet, wie het graf van vrouwe Aducht geschonden heeft...

't Was of de kamer rond Koert draaide. Alles was bekend... Wat hielp het te liegen! Hij had zelf toch de misdaad niet gepleegd en misschien kon hij er zich nog uitpraten...

— Ja, ik weet het, antwoordde hij met vaster stem.

En nu huichelde hij.

— O, vervolgde de schelm, had ik het maar kunnen verhinderen! Maar ik vreesde de twee boeven: Michiel Jans en Albrecht Müller... Ze zijn de schuldigen... Ik vreesde hen... Ze schrikken niet voor een moord terug...

De schout gaf bevel de twee schelmen op te sporen.

— Ze zullen langs hier de stad verlaten, bevoorde Koert. Ik was eigenlijk gekomen, om ze u aan te wijzen.

— O, zoo, heel braaf van u... Maar hoe wisten die twee kerels, dat vrouw Aducht met juweelen begraven werd? Vertel ons liever dat eens?

— Ze veronderstelden het, omdat de raadsheer zoo rijk is...

— En hoe waart gij dan op de hoogte van hun plan?

— Ik vermoedde zoo iets, omdat ze gisteravond bij de menigte waren, die de lijkbaar volgde.

— En waarom hebt ge ons toen niet dadelijk gewaarschuwd?

— Ik durfde niet. Ze zouden wraak genomen hebben op mij...

— En nu wildet ge ze wel verklappen... Zeg me ook eens, waarom ge vannacht het huis van uw meester verlaten hebt?

— Ik was in de war... Ik zat in de keuken, toen er geklopt werd. Ik ging naar voren en zag daar opeens mevrouw. Ik meende, dat het een spook was... Angst vervulde me. Ik raakte in de war en toen ben ik weggelopen.

— En ge zijt niet meer terug geweest in het huis?

— Nog niet...

— Hoe kon uw meester u dan een boodschap opdragen? Ge moet immers naar het kasteel...

— Dat heeft de raadsheer me gisteren morgen reeds gezegd...

— Zoudt ge nu niet ophouden met liegen en oprecht bekennen, dat gij Michiel en Albrecht ingelicht hebt en uw deel van den buit zoudt ontvangen...

— Dat is niet waar! Hoe zou ik zoo iets kun-

nen doen tegen de vrouwe, die altijd zoo goed voor mij geweest is!

— Omdat ge een gewetenlooze schoft zijt! snauwde de schout.

Buiten was er nu lawaai. De soldaten hadden Michiel aangehouden, die op zijn beurt door de poort naar de veerboot wilde gaan. De schelm verweerde zich, maar dat kon hem niet baten, want hij bezweek voor de overmacht. Hij hijgde, toen men hem binnen sleurde.

Daar zag hij Koert, en hij begreep, dat deze hem reeds had verraden. Woedend schreeuwde hij:

— Die kerel is zoo plichtig als ik. En houd Albrecht Mül'er ook aan. Ik weet al waar het over gaat. Als ik in het net zit, moeten de anderen niet ontsnappen...

Koert kon thans niet meer loochenen. Hij moest bekennen, dat hij Michiel ingelicht en een deel van de opbrengst bedongen had.

Even later werd ook Albrecht gegrepen. Men voerde de drie gevangenen naar den toren.

Intusschen verspreidde zich het wonderbaar nieuws door de stad: de vrouw van raadsheer Aducht leefde nog... En een groote menigte stroomde samen op het huis voor de Nieuwmarkt.

De raadsheer verscheen aan de deur. Hij sprak

tot het volk en verzocht het om stilte. Hij dankte voor de groote genegenheid.

Aducht liet dien dag milde aalmoezen uitdeelen. Hij begaf zich naar de Apostelenkerk waar een mis van dankzegging gelezen werd.

Toen hij thuis kwam vernam hij, dat Koert en twee slechte kerels aangehouden waren. Zijn knecht had zijn schuld bekend.

— O, hoe is het mogelijk, dat Koert ons zoo bedroog! zei de raadsheer tot Lotje.

— Mijn vermoeden was wel juist. Hij trachtte altijd naar geld...

— Zeg er niets van aan mevrouw... Het zou haar erg schokken...

Richmodis sliep tot tegen den middag. Verkwikt door de rust, ontwaakte ze. Haar gelaatskleur was veel verbeterd.

— Is Koert al terug? vroeg mevrouw aan haar man.

— Neen, nog niet...

— O, wie weet, waar hij dwaalt, misschien geheel verdwaasd van angst.

Mevrouw wenschte nu wat te eten... Voor Aducht scheen het gebeurde nog steeds een wonder.

De heelmeeester kwam weer eens zien; hij was tevreden over den toestand van Richmodis.

— En nu de frissche lucht, zei hij. Dan wordt ge spoedig sterk.

Mevrouw was nog te zwak om de reis op haar paard te doen. Een wagen zou te veel schokken. De raadsheer liet haar op een draagstoel vervoeren. Hij zelf reed op een der trouwe schimmels. Lotje ging te voet mee. Het huis op de Nieuwmarkt werd gesloten.

Na eenige uren bereikten ze een klein kasteel in het gebergte aan den overkant van den Rijn. Daar woonde een huisbewaarder met zijn vrouw.

Liefelijk scheen de zon. En hoe zuiver was de lucht... Men moest er geen besmetting vreezen. Nu kon Richmodis geheel herstellen.

— — — — —
Koert en zijn twee medeschurken verschenen voor de rechtbank van Keulen. Ze werden tot de galg veroordeeld, en op een openbaar plein gehangen. De voormalige knecht van den raadsheer had innig berouw getoond en stierf boetvaardig. Mevrouw Aducht hoorde dit pas veel later, anders zou ze nog genade voor haar vroegeren bediende gevraagd hebben.

Zij beterde snel, daar in het gebergte. Ze wandelde er veel, zat in de koesterende zon.

Ze liet te Keulen veel aalmoezen uitdeelen, want gedurig dacht ze aan de armen uit de stegen. Ze was verheugd te hooren dat de pestziekte eindelijk week.

Op het kasteel borduurde ze figuren op het kleed, dat haar baar bedekt had.

Toen er te Keulen een dankprocessie gehouden werd, gingen de raadsheer en zijn vrouw mee in dien plechtigen ommegang. Dan keerden ze naar hun kasteel terug.

Laat in den Herfst vestigden mijnheer en mevrouw Aducht zich weer in de stad... Ze schonken het baarkleed aan de kerk. Richmodis had er de geschiedenis van het kerkhof op geborduurd met daarnaast de beeltenis van Onze Lieve Vrouw en Apostelen.

Tot vóór zestig jaar was het kleed nog in het koor van het oude bedehuis te zien, maar dan verbrandde het door de nalatigheid van den koster.

Op de Nieuwmarkt te Keulen kijken nog steeds twee houten paardenkoppen uit het gevelvenster van een woning, ter herinnering aan de wonderbare geschiedenis.

De raadsheer en zijn vrouw leefden lang en kregen talrijke kinderen. En steeds gaf de moeder het verheven voorbeeld van naastenliefde en ernst.

EINDE.